EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.7.2024
COM(2024) 516 final

2024/0175 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Slovakkias

2024/0175 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Slovakkias

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Slovakkia esitatud märkusi

ning arvestades järgmist:

1. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 126 hoiduvad liikmesriigid valitsemissektori eelarve ülemäärasest puudujäägist.

2. Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja kestlikkus, et tugevdada hinnastabiilsusel ning finantsstabiilsusel põhineva tugeva, kestliku ja kaasava majanduskasvu tingimusi, toetades seeläbi liidu kestliku majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamist.

3. ELi toimimise lepingu artiklis 126 sätestatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega, mida on täpsustatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta[1] (mis on osa stabiilsuse ja kasvu paktist), on ette nähtud ülemäärast eelarvepuudujääki käsitleva otsuse vastuvõtmine. Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokollis nr 12 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta on ette nähtud täiendavad sätted seoses ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisega. Nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2009[2] on sätestatud üksikasjalikud eeskirjad ja määratlused kõnealuste sätete kohaldamiseks. ELi majandusjuhtimise reformitud raamistik, mis jõustus 30. aprillil 2024, hõlmab nõukogu määrust (EL) 2024/1264, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1467/97. Reformiga jäeti eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise korral algatatava ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse eeskirjad üldjoontes muutmata, samas kui liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võla suhe ületab 60 % SKPst, keskendutakse võlakriteeriumi täitmata jätmise tõttu algatatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses kõrvalekaldumisele netokulude kavast, mille nõukogu kehtestab määruse (EL) 2024/1263 alusel liikmesriikide esitatavate keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade alusel. Käesolevas nõukogu otsuses käsitletakse üksnes valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja sisemajanduse kogutoodangu (SKP) suhte kontrollväärtuse 3 % SKPst ületamist.

---

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30.

[2] ELT L 145, 10.6.2009, lk 1.

4. ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 5 on nõutud, et kui komisjon leiab, et liikmesriigis on või võib tekkida ülemäärane eelarvepuudujääk, esitab ta asjaomasele liikmesriigile arvamuse ja teavitab vastavalt ka nõukogu. Olles arvesse võtnud ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt vastu võetud ettekannet ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 kohast majandus- ja rahanduskomitee arvamust, järeldas komisjon, et Slovakkial on ülemäärane eelarvepuudujääk. Seepärast edastas komisjon 8. juulil 2024 Slovakkiale sellekohase arvamuse ja teavitas sellest nõukogu[3].

5. ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 kohaselt peab nõukogu kaaluma kõiki asjaomase liikmesriigi võimalikke märkusi enne, kui ta pärast üldhinnangut otsustab, kas liikmesriigil on ülemäärane eelarvepuudujääk. Slovakkia puhul võib kõnealuse üldhinnangu põhjal teha alljärgnevad järeldused.

6. Eurostati 22. aprillil 2024 kinnitatud andmete põhjal[4] oli Slovakkia valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aastal 4,9 % SKPst ja valitsemissektori võlg 56,0 % SKPst. Komisjon leidis oma ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases ettekandes, et aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ületav eelarvepuudujääk 2023. aastal ei ole erandlik, kuna see ei tulene ebatavalisest sündmusest ega tõsisest majandussurutisest stabiilsuse ja kasvu pakti tähenduses. Pärast 2022. aasta SKP kasvu 1,9 % suurenes 2023. aastal Slovakkia reaalne SKP 1,6 %. Samuti ei ole aluslepingu kontrollväärtuse ületamine ajutine vastavalt komisjoni 2024. aasta kevadprognoosile, mille kohaselt jääb valitsemissektori eelarvepuudujääk nii 2024. kui ka 2025. aastal suuremaks kui 3 % SKPst. Kokkuvõttes ületas 2023. aasta eelarvepuudujääk aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ega olnud selle lähedal. Ületamist ei peeta aluslepingu ning stabiilsuse ja kasvu pakti tähenduses erandlikuks ega ajutiseks. Seega ei ole aluslepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 määratletud eelarvepuudujäägi kriteerium esmapilgul täidetud.

7. 2024. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks Slovakkia valitsemissektori eelarvepuudujääk küündima 2024. aastal 5,9 %-ni SKPst. Seda kinnitab komisjoni 2024. aasta kevadprognoos,[5] mille kohaselt on eelarvepuudujääk samuti 5,9 % SKPst, mis ületab oluliselt aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Eelarvepuudujäägi suurenemine võrreldes 2023. aastaga kajastab peamiselt olemasolevate energiahinna toetusmeetmete jätkumist ja uusi kulusid suurendavaid meetmeid, nagu 13. pensionimaksete pidev suurendamine, suuremad kulutused tervishoiule, uue turismi- ja spordiministeeriumi loomine, haridusseaduse muudatus, millega kehtestatakse üle kolmeaastastele lastele seaduslik õigus lasteaiakohale ja parandatakse hariduslike erivajadustega laste õigusi, ning tulemuspõhiste lepingute kehtestamine riiklikes ülikoolides.

8. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 3 analüüsis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases ettekandes kõiki asjaomaseid tegureid. Nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 4, võetakse juhul, kui valitsemissektori võla suhe SKPsse ei ületa kontrollväärtust, asjaomaseid tegureid

---

[3] Kõik Slovakkia ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitlevad dokumendid asuvad järgmisel veebisaidil: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/closed-excessive-deficit-procedures/slovakia_en .

[4] Eurostat – Euro Indicators, avaldatud 22.4.2024. Vt: https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22042024-AP .

[5] „European Economic Forecast - Spring 2024“, *European Economy-Institutional Paper*, institutsiooni töödokument nr 286, 15. mai 2024.

arvesse lisameetmete puhul, mille alusel teha otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta. Kokkuvõttes leitakse, et ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohases ettekandes käsitletud asjakohased tegurid halvenevad. Nende tegurite kaalumine ei mõjuta järeldust, et ELi toimimise lepingu kohane eelarvepuudujäägi kriteerium on täitmata.

9. Pidades silmas määruse (EL) 2024/1263 artikli 36 kohase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamise tähtaega 20. septembrit 2024, võtab nõukogu teadmiseks, et menetluse järgmine etapp, nimelt komisjoni soovitus võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohane nõukogu soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise kohta, langeb ajaliselt kokku määruse (EL) nr 473/2013 artikli 7 kohaste komisjoni arvamustega euroala liikmesriikide eelarvekavade kohta. Selline lähenemisviis võimaldab tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaste eelarvenõuete ning keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades kehtestatud kohandamiskavade kooskõla. Sellise kooskõla tagamiseks ja selleks, et mitte tekitada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse järelevalves lünka, on vaja, et liikmesriigid esitaksid keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad õigeaegselt. See ajakava on erandlik ja tingitud uuele raamistikule üleminekust, seega ei looda sellega pretsedenti. Nõukogu võtab samuti teadmiseks, et kui keskpika perioodi kava ei esitata õigeaegselt, võetakse komisjoni soovituses artikli 126 lõike 7 kohase nõukogu soovituse kohta arvesse komisjoni poolt vastavalt määrusele (EL) 2024/1263 kindlaks määratud ja liikmesriigile edastatud võrdlustrajektoori,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Üldhinnangust järeldub, et eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise tõttu on Slovakkial ülemäärane eelarvepuudujääk.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Slovakkia Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja